

Jogélet.

Kolos Jenő

A halál kényszernyugdíjazása kérelmelhetetlenül elsőltotta Kolos Jenőt a Kuria tanácselnöki székéből. Halála nagy veszteség a Kuriára és a magyar jogszolgáltatásra. Fegyelmezett jogászi gondolkodás, erős és biztos logikájú gondolatvezetés, invenciózus ötletesség jellemezték ítélkezésének irányát. Éveken át működött a Kuria IV-es tanácsában, mint bíró és e bírói működésével megszerzett presztizs birtokában foglalta el előbb a Kuria VII-es, utóbb a IV-es tanácsának elnöki székét. A jogászi közvélemény évek óta a Kuria egyik oszlopának tekintette és az a működés, amellyel egyéniségének nagyrabecsülést szerzett, a nemzet értékévé avatta muló személyét. Bublá Ferenc és Tury Sándor nyugalombavonlása óta Kolos halála a Kuria legnagyobb vesztesége. Helyének betöltése, az erre alkalmas egyéniség megválasztása a magyar igazságszolgáltatásnak a kereskedelmi jog terén várakozó legnagyobb feladata. Ezuttal azonban csak kegyeletes gyásznak akarunk kifejezést adni és mély elismeréssel adózni egy nemes emberélet emlékének.

Felőbírói kinevezések. A Budapesti kir. ítélőtábla elnökévé dr. *Degré* Miklós, a tábla eddigi másodelnöke, aki dr. Juhász Andor kuriai elnöki kinevezése után a hosszú vacantia ideje alatt már vezette a budapesti ítélőtáblát, neveztetett ki. A jogászközvélemény dr. Degrében látta a táblai elnöki szék hivatott várományosát és ha ennek a nagyfontosságú bírói pozíciónak a hosszú ideig való betöltetlen hagyása sok aggályt ébresztett is fel, az utód helyes kiválasztása mégis csak megnyugvást keltett. Az új elnök egyaránt jeles gyakorlati művelője a polgári jognak és a büntető jognak, amellet mint a központi járásbíróóság megszervezője, nagy adminisztratív képességekről is tett tanúságot. A büntető jog irodalmában pedig neve évek óta a legjobb csengésűek közé tartozik. Ohajtjuk és kívánjuk, hogy az ő vezetése alatt erősödjék meg a minden téren folyó konszolidációs irányzat, ami alatt igazságügyi téren elsősorban a minden elfogultságtól és előítélettől ment, embereken és emberi szenvedélyeken felülálló, de bölcs és megértő, az életet méltányló biráskodást értünk.

A kir. Kuria tanácselnöki kara is két új értékes erővel szaporodott. Dr. *Oswald István*, a legkritikusabb időben kiválóan teljesített munkája után most újra visszakérül az ítélőbírói székébe. Oswald Staud Lajos szellemi örökségét veszi át és hisszük, hogy az ő jogászi higgadt-

sága, párosulva Staud Lajos törhetetlen igazságszeretével, értékes eredményekre fog juttatni. *Rácz Lajos*, a Kuria I. tanácsának volt hosszú éveken át elismert oszlopa. A tételek anyag teljes uralma, a birói gyakorlat bő áttekintése erős jogász elmeével és éles judiciummal egyesült személyében.

Dr. Gragger Róbert hirtelen halála a magyar jogéletnek is külön tragikus vesztesége. *Nil humani a me alienum puto* — mondhatta volna ő is magáról: laikusnál egészen ritka érzéket tanúsított a jog mint kulturjelenség iránt s a szerkesztésében megjelent „Ungarische Jahrbücher“ minden számában és minden rovatában tér jutott a jogi jelenségek — jogalkotás, jogirodalom — részére is. Az ő agilitásának és a jog iránti érzékének köszöni többek között megjelenését *Atmási Antalnak* német nyelvű Magyar Magánjoga, hazai jogfejlődésünk e messzire ellátzó monumentuma. M.

A Magyar Jogászegylet 1926 december 8-án tartotta meg *Nagy Ferenc* v. b. t. t. elnöklése mellett rendes évi közgyűlést, amelyen megejtették a tisztújítást, majd dr. *Pap József*, a budapesti ügyvédi kamara elnöke tartott nagyérdékű előadást „Törvény, bíró és ügyvéd szerepe az igazságszolgáltatásban” címen, amelyben állást foglalt a „freie Rechtsfindung” jelszava alá tömöríthető új irányzatokkal szemben és annak szükségességét hangoztatta, hogy a bíró ne helyezkedjék a törvény fölé, se azon kívül, hanem maradjon meg Werbőczy tanítása mellett: *judicandum secundum ipsas*. Találón utalt arra, hogy a Kurianak teljes ülési döntvényei és jogegységi határozatai, habár a bíróságokra kötelezők is, nem törvények és nem kötelező jogszabályok a közönségre nézve, mert ha a jogkereső közönség úgy látja, hogy a döntvényekben oly jogszabály foglaltatik, amelyet a communis opinio nem oszt és amely a jogi meggyőződést nem elégíti ki, minden egyes alkalommal megteszi a szükséges intézkedéseket aziránt, hogy a Kuria döntvénye megváltoztattassék, amire már többször volt eset. Ezután rátér előadó annak a fejtegetésére, hogy milyen nagy és döntő befolyása van az ügyvédi karnak az igazságszolgáltatásra. Kiemutatja, hogy az ügyvéd a perben a bírót segíti, de egyuttal ellenőrző szerepet is fejt ki. Az ügyvédi tevékenységnek tagadhatatlanul nagy a jogfejlesztő hatása is. Rámutatott arra, hogy ezentul az új törvény értelmében két ügyvéd intézményesen fogja képviselni a magyar ügyvédi társadalmat a felsőházban, akik a kormánytól teljesen függetlenül az egész ügyvédi kar és az ügyvédi érdekkör képviselőjeként fognak szerepelni az ügyvédség autonóm határozata alapján. Végezetül felhívta a magyar jogi élet minden reprezentánsát harmonikus, céltudatos és egységes eljárásra a jogi kultúra fejlesztése és erősítése érdekében.

A Civiljogászok Vitatársaságának ezidei ciklusát dr. *Meszlény Artur* előadása nyitotta meg a *csődönkívüli megtámadásról*. Előadó az intézmény alap gondolatát a Code Civil szárnyaló ígévé vált szabályára vezeti vissza: „les biens du débiteur sont le gage commun de ses créanciers.” E gondolat még azokban a jogokban is gyökere az egész végrehajtási és csődjognak, ahol — mint nálunk — a szabály mint jogtétel nincs elismerve. A római actio Pauliana ismertetése során rámutat arra, hogy az még teljesen deliktuális alapon állott és ennek legmesszebbmenő következményeit is levonta. A modern német és osztrák törvé-